

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการวิจัยในเรื่องทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนในประเทศไทยยังมีน้อยมาก แต่ในต่างประเทศจะศึกษาย่างพอสมควร จึงจะขอกล่าวถึงเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามที่ผู้วิจัยสามารถศึกษามาได้ ในการกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ผลงานวิจัยในต่างประเทศ
3. ผลงานวิจัยในประเทศไทย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะเสนอหลักการเกี่ยวกับความหมายของทัศนคติ องค์ประกอบของทัศนคติ และทัศนคติทางการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของทัศนคติ

เทอร์สโตน¹ (Thurstone) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงทางค่านิจใจภายใน แสดงออกให้เห็นโดยแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ฮิลการ์ด² (Hilgard) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือต่อแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งในทางเข้าหาหรือ

¹L.L. Thurstone, "Attitude Can be Measured," Reading in Attitude Theory and Measurement (1967) p. 479.

²Ernest R. Hilgard, Introduction to Psychology, 4th ed. (New York : Harcourt, Brace & Gavanovich, 1975), p. 523.

ออกห่างและ เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองไปในทางเอนเอียงที่จะไปในลักษณะ เดิม เมื่อพบกับสิ่งคั่งกล้านั้นอีก

อนาสตาซี¹ (Anastasi) กล่าวว่า ทักษะคติ หมายถึง ความโน้มเอียง ที่จะแสดงออกมาว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น ต่อเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น ทักษะคติไม่สามารถเห็นได้โดยตรง แต่สามารถสรุปพาดพิงจากพฤติกรรมภายนอกได้

จากคำจำกัดความดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ทักษะคติ หมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลในอันที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง โดยการแสดงท่าทีความรู้สึกในรูปของพฤติกรรม อันอาจเป็นไปในทางต่อต้าน หรือสนับสนุน

องค์ประกอบของทักษะคติ

ทักษะคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด (Cognitive Component) เป็นการตอบสนองต่อบุคคล ในลักษณะของการรับรู้ สัมผัสเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของสิ่งปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ ทำให้ทักษะคติที่แสดงออกมาในแนวความคิดว่าอะไรถูก อะไรผิด

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตามความคิด ความเชื่อ ถ้าบุคคลมีความคิดในแง่ดีต่อสิ่งใดก็จะมี ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ทักษะคติจะแสดงออกในรูปของความรัก ความโกรธ ความชอบ ความพอใจ ความเกลียด หรือความไม่พอใจ

¹Anne Anastasi, Psychological Testing, 4th ed.

(New York : Macmillan Publishing Co., 1976), p. 453.

3. พฤติกรรม (Behavior Component) คือ ความพร้อมที่จะกระทำ อันเป็นผลเนื่องมาจากความคิด และความรู้สึก ซึ่งออกมาในรูปของพฤติกรรม โดยการยอมรับหรือปฏิเสธ และเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตเห็นได้¹

สกอตต์² (Scott) กล่าวว่า การศึกษาทัศนคติจำเป็นต้องศึกษาถึง ลักษณะของทัศนคติ ดังนี้คือ

1. ทิศทางของทัศนคติ (Direction) ทัศนคติแสดงออกได้ 2 ทิศทาง คือ

1.1 ทัศนคติเชิงนิมมาน หรือทัศนคติทางบวก (Positive) เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในทางชอบ พึงพอใจ คล้อยตาม หรือเห็นด้วย ทำให้บุคคล แสดงออกหรือปฏิบัติในทางที่ดีต่อสิ่งนั้น ๆ

1.2 ทัศนคติเชิงนิเสธ หรือทัศนคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงทางอารมณ์ ในลักษณะไม่พึงพอใจ เกือบหรือต่อต้านไม่เห็นด้วย ทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย ทิ่มแทงจากวัตถุ หรือสภาพการณ์นั้น ๆ

2. ระดับของทัศนคติ (Magnitude) หมายถึง การที่บุคคลแสดง ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อาจมีความรู้สึกเพียงผิวเผิน เล็กน้อย หรือลึก ทัศนคติระดับผิวเผินจะไม่มีความคงที่ เปลี่ยนแปลงง่าย ส่วนทัศนคติระดับลึกจะคงทน ถาวรและเปลี่ยนแปลงยาก

3. ความเข้มของทัศนคติ (Intensity) หมายถึง ปริมาณของ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งปรากฏในรูปของความรู้สึกต่อ สิ่งนั้นมากหรือน้อยเพียงใด

¹ไพฑูริย์ อินทริวิชา, หลักและวิธีการวัดเจตนาคติ (กรุงเทพมหานคร : กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517), หน้า 17

²William A. Scott, "Attitude Measurement," The Handbook of Social Psychology, (1968) : 206 - 210.

อาจสรุปได้ว่า ทักษะคติทางการเรียน ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม โดยการยอมรับหรือ ปฏิเสธ ซึ่งสามารถศึกษาและสังเกตได้ ในการศึกษาทักษะคติจะศึกษาความโน้มเอียง ของอารมณ์ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

ทัศนคติทางการเรียน

ทัศนคติทางการเรียน เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้เพราะทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ก่อให้เกิดความตั้งใจ อধ্যากู้อากเพิ่มเติมในวิชาที่ครูสอน เอาใจใส่ในการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ รู้สึกว่า การเรียนเป็นของสนุก น่าค้นหา ลงมือกระทำ และเมื่อผู้เรียนเกิดความพอใจ ในสิ่งที่เรียนก็ย่อมจะชวนชวนพยายามค้นคว้าหาความรู้ เตรียมพร้อมที่จะแก้ไข อุปสรรคต่าง ๆ ไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนวางไว้ นำทรัพย์สิน จันท์หอม¹ กล่าวว่า ถ้านักเรียนรู้สึกพอใจ ถูกอารมณ์ ในการกระทำหรือพฤติกรรม ของครูที่แสดงต่อตนเอง หรือเพื่อนฝูง การกระทำของครูนั้นจะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ส่งเสริมความสนใจเอาใจใส่ต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝัง ทัศนคติที่ดีต่อครู และการศึกษาเล่าเรียนอันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในด้านการศึกษาด้วย

ทัศนคติต่อการเรียน อาจแสดงออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทัศนคติที่ดี หรือทัศนคติในทางบวก (Positive Attitude)

นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจในการเรียน สนใจเรียน มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้สึกว่าคุณเป็นผู้ที่น่าเคารพยกย่อง สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ ได้เป็นอย่างดี และยอมรับว่าการเรียนจะช่วยให้คุณแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

¹นำทรัพย์สิน จันท์หอม, "ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อครูในเรื่องการลงโทษ และการให้รางวัล" (ปริษณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2505), หน้า 90

2. **ทัศนคติที่ไม่ดี หรือทัศนคติในทางลบ (Negative Attitude)**
 นักเรียนจะแสดงออกในทำนองไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ หรือไม่เห็นด้วยต่อการเรียน
 ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย จึงซ้ง อยากรหนีจากการเรียน โรงเรียน หรือครู

จากที่กล่าวมาแล้ว อาจสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการเรียน หมายถึง
 สภาพทางอารมณ์และท่าที หรือความรู้สึกที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมตอบสนองต่อครู
 วิธีสอนของครู โรงเรียน รวมทั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาคด้วย

2. ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้มีผู้ศึกษาวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางการเรียน
 ดังจะได้อีกกล่าวต่อไปนี้

บราวน์ และ โฮลซ์แมน¹ (Brown and Holtzman) ได้ทำการศึกษา
 และพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับ
 คะแนนสอบ 1 ภาคเรียนของนิสิตที่สนใจในความหมายของคะแนนจากการทำแบบสำรวจ
 นิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนจะแตกต่างกันไปจากค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง
 ที่ไม่สนใจในคะแนนดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนนิสัย
 ในการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนิสิตที่สนใจ คะแนนของตนหลังจากทำแบบสำรวจ
 แล้ว ค่า ที่ได้เท่ากับ .65 และ .71 แต่สำหรับผู้ที่ไม่ติดตามตามคะแนนหรือไม่สนใจ
 ในคะแนนที่ได้จากการทำแบบสำรวจ ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้เท่ากับ .43 และ .41 ผู้วิจัย
 ทั้ง 2 ท่าน ได้สรุปว่า การพยากรณ์สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิต จะถูกต้องยิ่งขึ้น
 เมื่อนิสิตให้ความสนใจติดตามคะแนนที่ได้จากการทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและ
 ทัศนคติในการเรียน

¹William F. Brown and Wayne H. Holtzman, SEHA Manual
Survey of Study Habits and Attitudes, : 22.

บราวน์ และ โฮลซ์แมน¹ (Brown and Holtzman) ได้ศึกษาว่า
แบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนจะใช้ทำนายสัมฤทธิ์ผลทาง
การเรียนของนิสิตได้หรือไม่ ผลปรากฏว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน
 นิสัยในการเรียนเรียนกับคะแนนสอบ 1 ภาคเรียนของนิสิตชายและหญิง เท่ากับ .50
 และ .52 ตามลำดับ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า นิสัยในการเรียนและทัศนคติทางการเรียน
 มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บราวน์ และ โฮลซ์แมน² (Brown and Holtzman) ตั้งสมมติฐาน
 ขึ้นว่า "นิสัยในการเรียนและทัศนคติกับแรงจูงใจในการเรียนอาจจะมีอิทธิพลต่อ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่า บุคลิกภาพหรือตัวแปรทางด้านจิตวิทยาอื่น ๆ"
 และต่อมา เขาได้สร้างแบบสำรวจขึ้น ปรากฏว่า ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ คือ สามารถ
 ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาได้³

โคแกน⁴ (Cogan) และ เลวิน (Levin) ซึ่งศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์
 แบบบอบอุ้ม เป็นมิตรระหว่างครูและนักเรียนจะทำให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้นและจาก
 การศึกษา เขาสรุปว่า บึงครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีเท่าไร นักเรียนจะสามารถ

¹William F. Brown and Wayne H. Holtzman, "A Study Attitudes
 Questionnaire for Prdioting Academic Sucess," Journal of Educational
 Psychology (1955) : 75 - 84.

²William F. Brown and Wayne H. Holtzman, "Use of the Survey
 of Study Habits and Attitudes for Counseling Students," The Personnel
 and Guidance Journal 35 (December 1956) : 214 - 217.

³William F. Brown and Wayne H. Holtzman, "Evaluating the
 Study Habits and Attitudes of high school students," Journal of
 Educational Psychology : 404 - 409.

⁴Morris L. Cogan and Harry Levin, "Studies of Teacher
 Behavior," The Journal of Experimental Education : 135 - 139.

พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสูงสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาเรียนของนักเรียน และนักเรียนมีความศรัทธาในตัวครู ความศรัทธาที่นักเรียนให้แก่ครูจะช่วยให้เด็กเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน โดยเห็นว่าการเรียนเป็นงานประจำ และกิจกรรมเป็นงานอดิเรก และคิดเสมอว่าไม่มีใครแก่เกินไปที่จะเรียน เพราะการเรียนเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดี

เฮนสเวอर्थ¹ (Ainsworth) ได้ศึกษาองค์ประกอบบางอย่างเห็นแก่ความสามารถที่จะเข้าใจภาษาอังกฤษ (ภาษาพูด) ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ สถิติปัญญา นิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนว่ามีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิตชาวอาหรับมากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่า คะแนนจากแบบทดสอบสถิติปัญญาของกลุ่มตัวอย่างที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกับค่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนจากแบบทดสอบสถิติปัญญา มีความสัมพันธ์กับอย่างไร้นัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการเข้าใจภาษาอังกฤษ (ภาษาพูด) หรือกับระยะเวลาที่ศึกษาในอเมริกา กลุ่มตัวอย่างที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำมีความสามารถในการเข้าใจภาษาอังกฤษ (ภาษาพูด) ไม่แตกต่างกัน แต่คะแนนจากแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน (The Diagnostic Reading Test) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และระยะเวลาที่ศึกษาในอเมริกา ไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหรือนิสัยในการเรียนหรือทัศนคติในการเรียน จากผลการวิจัยดังกล่าว เฮนสเวอर्थ (Ainsworth) ได้ชี้ให้เห็นว่า นิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมาก นอกจากนั้นผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่าในสภาพการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เราได้สอนให้นักเรียนสร้างนิสัยและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมากน้อยแค่ไหน

¹Laban Linton Ainsworth, "An Exploratory Study of the Academic Achievement of Arab Students," Dissertation abstract (August 1957) : 170.

อาฮมานน์¹ (Ahmann) ได้ใช้แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติทางการเรียน ทำนายคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตชาย 1 จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล ทำทำนาย 5 ตัว โดยที่ตัวทำนายอีก 4 ตัว เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ คำนวณต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนว่า นิสัยและทัศนคติทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรนี้ถูกตัดออกจากสมการพยากรณ์ แสดงว่า นิสัยและทัศนคติทางการเรียนไม่ได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทราเวอร์ส² (Travers) ให้ความเห็นว่า การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยตัวแปรทางด้านสติปัญญา ถึงแม้ว่าจะออกข้อสอบได้ก็เยี่ยมเพียงใด ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวแปรทางด้านสติปัญญาจะมีค่าสูงสุดไม่เกิน .7 หมายความว่าในการทำนายนี้จะทำนายได้ถูกต้อง 50% นี้เหลือจะต้องใช้ตัวแปรทางด้านอื่นที่มีใช้สติปัญญามาวัด

ไดเนอร์³ (Diener) ได้ศึกษาถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิตินิที่ 2, 3 และ 4 จำนวน 138 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยถือเอาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ (T - Score) ของระดับคะแนนเฉลี่ย (Grade Point Average) กับคะแนนที่ของความถนัดทางการเรียนซึ่งใช้แบบสอบ ACE (American Council on Education Psychological Examination) ถ้าความแตกต่าง

¹Stanley J. Ahman and others, "Predicting Academic Success college by Means of a Study Habits and Attitude Inventory," Educational and Psychological Measurement, 18 (1958) : 853 - 857.

²Robert M.W. Travers, Educational Measurement (New York : The Macmillan Company, 1958), p. 396.

³Charles L. Diener, "Similarities and Differences Between Overachieving and Underachieving Students," Personnel and Guidance Journal 38 (September - May 1960) : 396 - 400.

สูงกว่า 15 คะแนน จัดว่าเป็นพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ค่าความแตกต่างต่ำกว่า 15 คะแนน จัดเป็นพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจทัศนคติและทัศนคติในการเรียนของ บราวน์ และ โฮลท์แมน แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ กูเดอร์ (Kuder Vocational Preference Record) และแบบทดสอบบุคลิกภาพของ เอกเวอร์ด (Edwards Personal Preference Schedule) ผลของการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีนิสัยในการเรียนต่างกัน กล่าวคือนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยในการเรียนดีกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

โพพแฮม และ มัวร์¹ (Popham and Moore) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตในการเรียนทัศนคติในการเรียนและการปรับตัวทางด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนโดยศึกษากับนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนและแบบทดสอบการปรับตัวทางด้านการศึกษา นำเอาคะแนนการสอบของสภาการสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาแห่งอเมริกา (The American Council on Educational Psychological Examination - ACE) และคะแนนเฉลี่ยในภาคการศึกษาที่ผ่านมาคิดคำนวณโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสหสัมพันธ์พลคูณ ผลปรากฏว่าคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนและคะแนนการปรับตัวทางด้านการศึกษาสัมพันธ์สูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบทั้งสอง ดังกล่าวกับคะแนน ACE ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยและนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนกับคะแนน ACE แตกต่างกัน

¹W. Janes Popham & Mary R. Moore, "A Validity Check on the Brown - Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes and the Burow College Inventory of Academic Adjustment," The Personnel and Guidance Journal (1960) : 552 - 554.

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า แบบสำรวจทั้งสองมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมากกว่าความถนัดทางการเรียน และเป็นการยืนยันว่า แบบสำรวจจูงใจในการเรียนและทัศนคติในการเรียน และแบบทดสอบการปรับตัวทางการเรียน ได้วัดคุณลักษณะบางอย่างที่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนคลุมไม่ถึง

มอริส¹ (Morris) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงจะไต่คะแนนนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 7 จำนวน 144 คน ชั้นปีที่ 8 จำนวน 130 คน และชั้นปีที่ 9 จำนวน 97 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนให้ครูประจำชั้นประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยให้คะแนนเป็น A, B, C หรือ D, E และเปลี่ยนคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนให้เป็นตำแหน่งเปอร์เซ็นต์และทัศนคติในการเรียนกับประเมินค่าของครูเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ครูประเมินให้คะแนน A, B ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์และค่าของคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนจะสูงกว่าพวกที่ได้คะแนน D และ E ร้อยละ 87 ของนักเรียนชั้น 7 ที่ได้คะแนน A - B จะไต่คะแนนจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ขึ้นไป ขณะที่นักเรียนที่ได้คะแนน D และ E มีเพียงร้อยละ 31 เท่านั้น ที่ได้คะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ขึ้นไป ผลของนักเรียนที่เรียนชั้น 8 และ 9 ก็คล้ายคลึงกับของนักเรียนชั้น 7 ดังกล่าว

¹F.L. Morris, "The Validity of the Brown - Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes 1960 Experimental Revision of Grades 7 - 12," Unpublished Master's Thesis (1961) : 23.

บราวน์ และ โฮลท์ซแมน¹ (Brown and Holtzman) แมกคอก² (Maddox) และเพรสคอตต์³ (Prescott) กล่าวว่า ความสนใจ วิธีการเรียน นิสัยและทัศนคติในการเรียน มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นการเฝ้าสังเกตเรื่องนิสัยและทัศนคติต่อการเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่การพัฒนาเรื่องสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสมตามความมุ่งหมายด้วย

แจ๊คสัน และ ลาสซาเคอร์น⁴ (Jackson and Lahaderne) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนว่าจะมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหรือไม่ และการประเมินค่าของครูเกี่ยวกับความพอใจของนักเรียนที่มีต่อประสบการณ์ในโรงเรียนถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อยแค่ไหน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น 6 จำนวน 192 คน เป็นชาย 148 คน หญิง 144 คน I.Q. โดยเฉลี่ยของนักเรียนซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบสติปัญญา (The Kuhlmann Anderson Intelligence Test) เท่ากับ 103.9 ให้ครูที่สอนในชั้น 6 จำนวน 11 คน ประเมินว่านักเรียนของตนมีความพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ 2 ชุด คือแบบทดสอบความคิดเห็นของนักเรียน (The Student Opinion Book II)

¹William F. Brown and Wayne H. Holtzman, SSHA Manual Survey of Study Habits and Attitudes, : 5.

²Harry Maddox, How to Study (New York : Fawcett Publication, Inc, 1963), p. 52.

³Daniel Prescott, "A Report of Conference on Child Study," Educational Bulletin (1961) : 30.

⁴Phillip W. Jackson and Henriette M. Lahaderne, "Scholastic Success and Attitude Toward School In a Population of Six Grades;" The Journal of Educational Psychology (1967) : 15 - 18.

และแบบสอบถามนักเรียนของ มิชิแกน (The Michigan Student Questionnaire) สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้จากคะแนนสอบปลายปี และคะแนนจากการทำแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ สแตนฟอร์ด (The Stanford Achievement Test) ซึ่งวัดความสามารถทางการอ่าน ศิลปภาษาและคณิตศาสตร์ ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความพอใจน้อยที่สุด ครูประเมินว่านักเรียนพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนมากกว่าที่เป็นจริง และครูมักจะคิดว่าความพอใจของนักเรียนที่เฝ้าประสบการณ์ในโรงเรียนมีความสัมพันธ์สูงกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งความจริงแล้วจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความพอใจของนักเรียนที่เฝ้าประสบการณ์ในโรงเรียนหรือทัศนคติของนักเรียนที่เฝ้าโรงเรียนและครูผู้สอนไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

ลาฮาเดิร์น¹ (Lahaderne) ศึกษาว่า ความสนใจที่นักเรียนที่มีต่อการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนขึ้นอยู่กับทัศนคติที่มีต่อโรงเรียน สัมพันธ์กับระดับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสนใจในการเรียน การเข้าร่วมในกิจกรรมของนักเรียน แต่ความสนใจเข้าร่วมในกิจกรรมของนักเรียนสัมพันธ์กับสติปัญญาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน สรุปได้ว่า ความสนใจเข้าร่วมในกิจกรรมของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถทั่วไปของนักเรียนมากกว่าทัศนคติที่มีต่อโรงเรียน

ฮาสลาม และ บราวน์² (Haslam and Brown) ได้ศึกษาดังผลของการสอนทักษะทางการเรียน อันจะทำให้นักเรียนมั่นใจและทัศนคติในการเรียน

¹Henriette M. Lahaderne, "Attitudinal and Intellectual Correlates of Attention," The Journal of Educational Psychology (1968) : 320 - 324.

²Warren L. Haslam and William F. Brown, "Effectiveness of Study Skills Instruction for High School Sophomores," Journals of Educational Psychology 59 (August 1968) : 223 - 226.

และสัมฤทธิ์ผลทางการสอนทักษะทางการเรียนอันจะทำให้ให้นักเรียนมีนิสัยและทัศนคติในการเรียน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเปลี่ยนแปลงไปอย่างน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 74 คน ที่เรียนในโรงเรียนไฮแลนด์ (Highlands High School) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้กลุ่มทดลองเรียนวิชาการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของ บราวน์ และ โฮลต์แมน (Brown - Holtzman Effecture Study Course : High School Level) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่มีการเรียนวิชานี้ ให้กลุ่มควบคุมทำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังเรียนวิชาทักษะการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นำคะแนนทั้ง 2 ครั้ง มาเปรียบเทียบกันโดยการหาสหสัมพันธ์ทั้ง 7 ด้าน ของแบบสำรวจ (Da, Wn, Sh, Ta, Ea, Sa และ So) โดยใช้ t - test ปรากฏว่า คะแนนจากแบบสำรวจทั้ง 7 ด้านที่สอบภายหลังเรียนมากกว่าคะแนนที่ได้จากการสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการเรียนที่นักเรียนได้เรียนได้ฝึกฝนและปฏิบัติ ช่วยปรับปรุง และแก้ไขนิสัยและทัศนคติในการเรียนให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ บราวน์ และ โฮลต์แมน¹ (Brown and Holtzman) ได้ประเมินการใช้แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน (The Study Habits and Attitudes : SSHA) ในชั้นมัธยมศึกษาโดยนำแบบสำรวจ SSHA ที่มีข้อกระทง 100 ข้อ มีลักษณะเนื้อหาคล้ายกับข้อกระทงใช้ในแบบสำรวจสำหรับมหาวิทยาลัย ปรับปรุงให้เหมาะสมในการใช้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา (SSHA : Form H) โดยการพัฒนาให้เป็นรูปแบบสำรวจที่มีมาตรฐาน

¹William F. Brown and Wayne M. Holtzman, "Evaluating the Study Habits and Attitudes of High School Students," Journal of Educational Psychology : 404 - 409.

คำนวณหาค่าความเที่ยง ความตรง และเกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Norm) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คำนวณหาความตรงเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ชั้น 7 - 12) จำนวน 10,880 คน จากรัฐต่าง ๆ 13 รัฐ ในสหรัฐอเมริกา

คำนวณหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจ SSHA และคะแนนเฉลี่ย (C.P.A.) ซึ่งอยู่ระหว่าง .32 ถึง .66 และค่าเฉลี่ย .49

ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดความถนัดทางการเรียน (A Scholastic Aptitude Test : SAT) กับคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง .19 ถึง .83 และโดยเฉลี่ย .57

ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัด SAT กับแบบสำรวจ SSHA ต่ำมากอยู่ระหว่าง -.04 ถึง .54 และโดยเฉลี่ย .27 แสดงให้เห็นว่า SSHA Form H) สามารถวัดคุณลักษณะที่สำคัญบางประการที่เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาซึ่งแบบวัดความถนัดทางการเรียนครอบคลุมไม่ถึง

คำนวณหาค่าความเที่ยงโดยวิธีทดสอบซ้ำ (Test - Retest) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น 9 จำนวน 237 คน ให้ตอบแบบสำรวจ 2 ครั้ง ระยะเวลาต่างกัน 4 สัปดาห์ ได้ค่าความเที่ยงของค่า (Scale) ทั้ง 4 ดังนี้

หลีกเลี่ยงความล่าช้า .95 วิธีการเรียน .93 การยอมรับกฎ .93 และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา .94 ได้ค่าความเที่ยงสูงพอที่ใช้วัดนิสัยและทัศนคติในการเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้

คำนวณหาเกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์จากตัวอย่างทั้งหมด 11,218 คน จาก 13 รัฐ แยกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น 7 - 9) จำนวน 5,425 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้น 10 - 12) จำนวน 5,793 คน

คาน¹ (Khan) ศึกษาพบว่า ทัศนคติของนักเรียนชายที่มีต่อครู จะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ส่วนนักเรียนหญิง

¹S.B. Khan, "Effective Corrolates of Academic Achievement," The Journal of Educational Psychology (1969) : 216 - 221.

แทนที่จะเป็นทัศนคติที่ก่อกรรูกลับเป็นนิสัยในการเรียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน นอกจากนี้เขายังได้สรุปว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของคนเรานอกจากจะขึ้นอยู่กับสติปัญญาแล้ว อารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติในการเรียน ตลอดจนนิสัยในการเรียน ก็มีบทบาทสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเช่นกัน

ไลท์ และ อเล็กซาคอส¹ (Light and Alexakos) ทำการวิจัยถึงผลของการแนะแนวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มเกี่ยวกับนิสัยในการเรียนเพื่อต้องการจะศึกษาว่านิสัยในการเรียนจะแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 และ 2 ใช้เป็นกลุ่มทดลองที่จะให้การแนะแนวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของเร็นน์ (Wrenn's Inventory of Study Habits) ทั้งก่อนและหลังการให้การแนะแนว ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการแนะแนวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการแนะแนวเป็นรายบุคคลสอบไล่คะแนนวิชาภาษาอังกฤษดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. กลุ่มควบคุมสอบไล่คะแนนวิชาเรขาคณิตต่ำลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ประเมินว่ากลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก และในทางตรงกันข้ามครูผู้สอนวิชาเรขาคณิตประเมินว่า ผลการเรียนของกลุ่มควบคุมเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

¹Louise L. Light and C.E. Alexakos, "Effect of Individual and Group Counseling on Study Habits," The Journal of Educational Research 63 (July -- August 1970) : 450 - 455.

ผลการึกษาของ ลิน และ แมคเคย์¹ (Lin and Mackachie) สอดคล้องกับผลการึกษาของ บราวน์ และ โฮลต์ซแมน² (Brown and Holtzman) แมคคอกซ์³ (Maddox) และเพรสคอตต์⁴ (Prescott) ที่ว่า ความสนใจ วิธีการเรียน นิสัยและทัศนคติในการเรียนมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นการศึกษาดังเรื่องนิสัยและทัศนคติต่อการเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่การพัฒนาเรื่องสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้เกิด ประสิทธิภาพสมตามความมุ่งหมายด้วย

วิลเลียม⁵ (William) ได้ึกษาดังบกลักษณะ ความสามารถและ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ระดับปกติดี และ ทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน โดยใช้แบบสำรวจ แกลิสฟอร์ดเนียบ . สติทตี แมทซอท . เซอร์เวย์ (California Study Method Survey : CSMS) วัตถุประสงค์และแบ่งกลุ่มตัวอย่าง นี้่งเป็น นักเรียนมัธยมศึกษาคอนปลายจำนวน 115 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน

¹Yi Guang Lin and William J. Mackachie, "Aptitude, Anxiety, Study Habits and Academic Achievement," Journal of Counseling Psychology 17 (July 1970) : 306 - 310.

²William F. Brown and Wayne H. Holtzman, SSHA Manual Survey of Study Habits and Attitudes : 15.

³Harry Maddox, How to Study : 2.

⁴Danial Prescott, "A Report of Conference on Child Study," Educational Bulletin : 49

⁵Robert L. William, "Personality, Ability and Achievement Corrolates of Scholastic Attitudes," The Journal of Educational Research 63 (January 1970) : 232 - 237.

50 คน เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติที่ต่อโรงเรียนคือ ใ้คะแนนน้อยกว่า 1.3 S.D. เมื่อเทียบกับปกติวิสัยระดับชาติของแบบสำรวจ กลุ่มที่สองจำนวน 65 คน เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติที่ต่อโรงเรียนคือ ใ้คะแนนสูงกว่า 1.3 S.D. เมื่อเทียบกับปกติวิสัยระดับชาติ คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนได้จากคะแนนจากแบบสอบชุดการอ่านและคณิตศาสตร์ จากแมตเตอร์แบบสอบสัมฤทธิ์ผลแคลิฟอร์เนีย (California Achievement Test : Battery) และคะแนนเฉลี่ย (Grade Point Average) ของภาคเรียนที่ 1 ผลการศึกษาปรากฏนักเรียนที่มีทัศนคติที่ต่อโรงเรียน มีสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียน บุคลิกภาพ และความสามารถสูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน

ลา เบลล์¹ (La belle) ได้ศึกษาทัศนคติในการเรียนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้น 5 เชื้อชาติอเมริกัน สเปน กับอเมริกัน อังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนรัฐบาลในนิวเม็กซิโก จำนวน 882 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตัวแปร 4 ตัว คือ เชื้อชาติ ผลการเรียน อาชีพของพ่อแม่ และเพศ ใ้กลุ่มตัวอย่างทำแบบชี้แมนติล (The Semantic Differential Instrument) ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า พวกที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ไม่จำเป็นต้องมีทัศนคติทางบวกต่อโรงเรียนมากกว่าพวกที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอยู่ในระดับกลางและต่ำ และพวกอเมริกัน สเปน กับอเมริกันอังกฤษ มีทัศนคติต่อโรงเรียนคล้ายคลึงกันมากกว่าต่างกัน พวกที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงและปานกลาง จะมีทัศนคติทางบวกต่อโรงเรียนมากกว่าพวกที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำ และกลุ่มตัวอย่างหญิงจะมีทัศนคติไปในทางบวกมากกว่าชาย แต่กลุ่มตัวอย่างชายมักจะมีทัศนคติต่อโรงเรียนโดยสัมพันธ์เข้ากับเอกลักษณ์แห่งตน (Self - Identity)

¹Thomas Jeffrey La Belle, "Attitudes and Academic Achievement Among Male and Female Anglo and Spanish American Fifth Grade Students," Dissertation Abstracts International (1970) : 1624 - A.

การศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ทักษะคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน แต่สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ทำให้คนมีทัศนคติในการเรียนแตกต่างกัน

แม้ว่า ลาเบลล์ (La Belle) จะศึกษาพบว่า ทักษะคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน แต่ในปี ค.ศ. 1970 นีล, กิลล์และ ทิสเมอร์¹ (Neale, Gill and Tismer) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะคติที่มีต่อวิชาเรียนจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น 6 เป็นชาย 105 คน หญิง 110 คน เมื่อเปิดเรียนสัปดาห์แรกให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบชี้แมนติค (The Semantic Differential Instrument) แบบทดสอบสติปัญญา (The Lorge Thorndike Intelligence Test - Level II) และแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล (The S.R.A. Achievement Series) และเมื่อสิ้นปีการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำแบบทดสอบทัศนคติที่มีต่อวิชาที่เรียนและสัมฤทธิ์ผล

เบลคโฮ² (Bledsoe) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อครูโดยวิธีการสังเกตครูที่สอนในชั้นเรียน และให้คะแนน จากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 4368 คน แยกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถทางการเรียน ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังเกตครูจำนวน 180 คน ประมาณ

¹Daniel C. Neale, Noel Gill and Werner Tismer, "Relationship Between Attitudes Toward School Subject and School Achievement," The Journal of Educational Research (1970) : 232 - 237.

²Joseph Bledsoe, "Factors Related to Pupil Observation Report of Teachers and Attitudes Toward Their Teacher," The Journal of Educational Research : 121 - 122.

4 สัปดาห์ แล้วให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรมด้วยการทำรายงานการสังเกตโดยนักเรียน (The Pupil Observation Report : POSit) และทำแบบวัดทัศนคติต่อครู (Scale for Measuring Attitudes Toward Any Teacher : SMAT) นำคะแนนจากแบบวัดทั้งสองมาทำการวิเคราะห์แยกครูตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและสาขาวิชาที่สอน ผลวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อครูต่างกัน กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติต่ำ
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูวิทยาศาสตร์น้อยที่สุด และมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด
3. นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อครูต่างกัน นักเรียนอายุมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อครูมากกว่า
4. นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มากกว่าครูที่มีอายุสูงกว่า 35 ปี
5. นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อครูชายมากกว่านักเรียนหญิง ในขณะที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อครูหญิงมากกว่า
6. นักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่สอนสังคมศึกษา ในขณะที่นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อครูสอนวิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์มากกว่า

โคเวลล์ และ เอ็นทวิสเทิล¹ (Cowell and Entwistle) ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บถักจะมีทัศนคติในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

¹M.D. Cowell and N.J. Entwistle, "The Relationships Between Personality, Study Attitude and Academic Achievement In a Technical College," The British of Educational Psychology (1971) : 85 - 89.

จากผู้ที่ไม่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีการ เรียนและทัศนคติในการเรียนดีกว่าผู้ที่ไม่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว แต่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและเก็บตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะ เห็นได้ว่าความเห็นในเรื่องที่ว่าทัศนคติในการเรียนจะมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหรือไม่ ปรากฏว่า ความเห็นแยกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ทัศนคติในการเรียนน่าจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ทัศนคติในการเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

เมเรนส์ และ เลมันน์¹ (Mehrens and Lehmann) ได้กล่าวว่า "นักเรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถ หรือเชาวน์ปัญญาอย่างเดี่ยว องค์ประกอบอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน รวมทั้งทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อคุณครู ทางการศึกษา ต่อครู โรงเรียน และวิชาที่เรียน"

ธอนเบอร์ก² (Thornburg) ได้ทำการศึกษาเพื่อเป็นการประเมินผล ทัศนคติของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน (Drop out) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนผิวดำและผิวขาว จำนวน 509 คน จากรัฐเดนมาร์ก พบว่า 50% ของนักเรียนจำนวนนี้เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ต่อโรงเรียน แต่อีก 24% แสดงทัศนคติทางการเรียนไม่ตัวอย่างรุนแรง ซึ่งแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ เช่น หลีกเลี่ยงในการเรียนไม่มีประโยชน์ เบื่อการเรียน ครูผู้สอนเน้นเรื่องคะแนนมากเกินไป ครูผู้สอนมีความลำเอียง และกฎข้อบังคับของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป

¹William A. Mehrens and Irvin J. Lehmann, Measurement and Evaluation in Education and Psychology, 2nd ed. New York (Holt Pinehar and Winston 1970), p. 584.

²Hershel B. Thornburg, "Attitudinal Determinates in Holding Drop Out in School," The Journal of Educational Research : 181 - 185.

อนุกวุฟอรอบี¹ (Onukwuforobi) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการเรียนกับความคาดหวังทางอาชีพและโอกาสของนักเรียนมัธยมในมณฑลโอเวอรี (Owerri Province) ประเทศไนจีเรีย พบว่า ประเภทของโรงเรียน และโปรแกรมทางการศึกษาที่นักเรียนเรียนอยู่ มีอิทธิพลต่อระดับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ไนท์² (Knight) ได้ศึกษาผลของการเรียนในโรงเรียนรวมและโรงเรียนแยก ต่อค่านิยมระหว่างบุคคล และระดับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนไนโกร พบว่า ประเภทของโรงเรียนมัธยมและระดับความคาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลงานวิจัยในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ทักษะคิดทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างยิ่ง จึงได้มีการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา ทักษะคิดทางการเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอนในชั้นเรียน หรือการจัดกลุ่ม เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะคิดทางการเรียนที่ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งเป็นการลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาของชาติต่อไป

¹Noel Justin Onukwuforobi, "An Investigation of the Relationship Between Educational Programs and Occupational Aspiration and Opportunities of Secondary School Students in Owerri Province East Central State, Nigeria," Dissertation Abstract XXXVI (January, 1976), 4390

²James Henry Knight, "The Interpersonal Values and Aspiration Levels of Negro Seniors in Totally Integrated and Segregate Southern High Schools," Dissertation Abstract, XXXI (November, 1970), 2110.

3. ผลงานวิจัยในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษาวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางการเรียน
 ดังจะได้อธิบายดังต่อไปนี้

นำทรัพย์ จันทร์หอม¹ ได้กล่าวไว้ว่า ถ้านักเรียนรู้สึกพอใจกับอารมณ์
 ในการกระทำ หรือพฤติกรรมของครูที่แสดงต่อตนเองหรือเพื่อนฝูง และการกระทำ
 ของครูนั้น จะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีซึ่งประสงค์ให้แก่นักเรียน ส่งเสริมความ
 สนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดีได้

จากการศึกษาของ นิลินี วันชัย² พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและ
 นักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนต้อง
 คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ดีเพื่อนักเรียนซึ่งมีความใกล้ชิดทางอารมณ์มาก นอกจากนี้
 ครูจะต้องไม่มีความรู้สึกว่าคุณอยู่เหนือนักเรียนต้องไม่ดูถูกและไม่มีท่าทีขำขันกับนักเรียน
 เมื่อครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ครูก็สามารถปลูกฝังทัศนคติที่ดีกับนักเรียนได้
 ดังเช่นที่ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา³ ให้ความคิดเห็นว่า เมื่อใดก็ตามที่นักเรียน
 เกิดความรู้สึกว่าครูยอมรับในตัวเขาและเชื่อว่าเขามีความสามารถ เมื่อนั้นนักเรียน
 ย่อมพร้อมมากขึ้นที่จะให้ความร่วมมือกับครูยอมรับความช่วยเหลือหรือคำตักเตือนแนะนํา
 กับเรื่องการเรียนรู้มากขึ้น

ความคิดเห็นของ นำทรัพย์ และ นิลินี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ
 โคแกน (Cogan) ซึ่งศึกษาพบว่า ถ้าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันดี
 เท่าใด นักเรียนก็จะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสูงสุด

นำทรัพย์ จันทร์หอม, "ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อครูในเรื่องการลงโทษ
 และให้รางวัล," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประชานมิตร,
 2505), หน้า 2

²นิลินี วันชัย, "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์
 ในอุดมคติของครูกับนักเรียน," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 86

³ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, ศูนย์ศึกษา, หน้า 66 - 70

ได้มากขึ้นเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาเรียน ความเร้าใจในตัวครูของนักเรียน ซึ่งความเร้าใจที่นักเรียนมีต่อตัวครูจะช่วยให้เด็กเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

กล่าวโดยสรุป ทัศนคติต่อการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้เพราะทัศนคติที่ดีต่อการเรียนก่อให้เกิดความตั้งใจอยากรู้ อยากเห็นในวิชาที่ครูสอนเอาไว้ใช้ในการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังทำให้เด็กเรียนเกิดความพอใจรู้สึกรู้สีกว่าการเรียนเป็นของสนุก น่ากินกว่า ลงมือกระทำ และเมื่อนักเรียนเกิดความพอใจในสิ่งที่เรียนก็ย่อมจะชวนชวนพยายาม ค้นคว้าหาความรู้ เตรียมพร้อมที่จะแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ให้นานไปได้ด้วยดีเพื่อไ้บรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ที่ตนวางไว้

ประพันธ์ กุหลาบ กุหลาบ กุหลาบ ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนไทยมุสลิม ในภาคการศึกษา 2 เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของนักเรียนที่ลาออกก่อนเรียนจบชั้นประโยคประถมศึกษา และไม่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ ศึกษาธิการอำเภอ 25 คน ครูประจำชั้น 106 คน ผู้ปกครองนักเรียน 324 คน และนักเรียนจาก 4 จังหวัดภาคใต้ 321 คน เป็นชาย 209 คน เป็นหญิง 112 คน แยกเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 155 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 166 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกมาเห็นคุณค่าของการศึกษา และต่อการศึกษาต่อ ถ้าการศึกษาเล่าเรียน เรียนด้วยความสมัครใจและต่อการศึกษาเรียนเพื่อมีอาชีพเป็นข้าราชการ

1 ประพันธ์ กุหลาบ กุหลาบ กุหลาบ, รายงานการวิจัยทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิม ในภาคการศึกษา 2 (ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2512), หน้า 87

2. ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนไม่เข้าปัญหาที่เกิดขึ้นจากทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนหรือต่อการศึกษา แต่เกิดจากปัญหาอื่น ๆ เช่น ความยากจนต้องออกไปประกอบอาชีพและต้องการเรียนเกี่ยวกับศาสนาของตน

นภาพร เมษรักขานิช¹ ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยและทัศนคติทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสัยและทัศนคติทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยขนาด .014 และ .400 ตามลำดับ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีความแตกต่างในด้านนิสัยและทัศนคติทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บุษกร เพชรวิวรรธน์² ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อครู เพื่อสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติที่มีต่อครู และเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนต่อครู โดยแยกตามเพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และสภาพในเมืองและนอกเมือง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง จำนวน 1176 คน ชาย 605 คน หญิง 571 คน แยกเป็นนักเรียนส่วนกลาง 360 คน ชาย 178 คน หญิง 182 คน และนักเรียนในส่วนภูมิภาค 816 คน ชาย 427 คน หญิง 389 คน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างเองครอบคลุมเนื้อหา 5 ประการคือ ด้านการสอน การปกครอง บุคลิกภาพ ความประพฤติ และความสัมพันธ์กับนักเรียน

¹นภาพร เมษรักขานิช, "ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน," (ปริญาฎการุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า ก - ข

²บุษกร เพชรวิวรรธน์, "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อครู ในโรงเรียนภาคกลาง," (ปริญาฎานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519), หน้า 78

ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้แบบวัดทัศนคติที่มีความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้ได้ ($r_{tt} = .8918$) ส่วนทัศนคติต่อครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่า นักเรียนชายและหญิง มีทัศนคติต่อครูไม่ต่างกัน นักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะมีทัศนคติต่อครูด้านการสอนการปกครองต่างกัน กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ จะมีทัศนคติที่ตีต่อการปกครองสูงกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนทัศนคติต่อครูด้านบุคลิกภาพ ความประพฤติ และความสัมพันธ์ กับนักเรียนของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ ไม่ต่างกัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน¹ ได้ศึกษาถึงทัศนคติของเด็กไทยวัยรุ่นชายและหญิงที่มีต่อครู โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 3 ในโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร เป็นชาย 360 คน หญิง 360 คน รวม 720 คน พบว่า เด็กวัยรุ่นหญิง มีทัศนคติต่อครูดีกว่าเด็กวัยรุ่นชาย และเด็กวัยรุ่นชาย หญิง พื้นฐานทางเศรษฐกิจสูง มีทัศนคติที่ตีต่อครูมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำ

วิญญู พูลศรี² ได้ทำการศึกษาค้นคว้าโดยใช้กลุ่มให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฝึกให้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติทางการเรียน ที่ไม่ดี โดยใช้เวลาในการทดลอง 12 ครั้ง ผลปรากฏว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติทางการเรียน แตกต่างกับนักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกอย่างมีนัยสำคัญ

¹ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวัยรุ่น (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2518), หน้า 67

²วิญญู พูลศรี, "ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา เป็นกลุ่มต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครู เชียงใหม่," (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523), หน้า ก, ข

วีระวัฒน์ พูลทวี¹ ได้ทำการศึกษาทดลองโดยใช้กลุ่มให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ปีกให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุโมงค์ จังหวัดลำพูน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยและทัศนคติทางการเรียนที่ไม่ดี โดยใช้เวลาในการทดลอง 12 ครั้ง ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยและทัศนคติทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่ไม่ได้ปีกอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลงานวิจัยในประเทศ จะเห็นได้ว่า ยังมีการศึกษาในเรื่องทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนอยู่น้อยมาก อาจเป็นเพราะประเทศของเรา ยังไม่เห็นความจำเป็นในการศึกษาเรื่องนี้ ผลงานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ จะเป็นการศึกษาในเรื่องการยอมรับในศรัทธามากกว่าการเห็นคุณค่าของการศึกษา ซึ่งแตกต่างกับต่างประเทศ ผลงานวิจัยในต่างประเทศจะเน้นหนักไปในด้านตัวผู้เรียน และวิธีการเรียน ทัศนคติทางการเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องทัศนคติทางการเรียน เพื่อจะทราบแนวทางในการพัฒนาในเรื่องนี้ให้เพิ่มมากขึ้น

¹วีระวัฒน์ พูลทวี, "ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีผลในการเรียน นิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุโมงค์ จังหวัดลำพูน," (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523), หน้า ก, ข